

V

Pekka Ervastian esitelmä 5.8.1933 Ruusu-Ristin kahdeksansilla kesäkurseilla Jyväskylässä 1933

Ikuinen elämä ei ole sama kuin kuolemanjälkeinen elämä, vaikka tavallisesti käsitetään, että ikuisella elämällä on jotakin tekemistä niiden asioiden kanssa, jotka seuraavat kuolemaa. Niinpä meillä täällä kristikunnassa ajatellaan, että tämän lyhyen maallisen elämän perästä ihminen viimeisellä tuomiolla herätetään ja sen jälkeen alkaa iankaikkinen elämä. Samalla tavalla monet monet buddhalaiset esimerkiksi ajattelevat, että ikuinen elämä on se ikuisesti kestävä elämä, että me ihmiset aina synnymme jälleen täällä maan päällä. Me kuolemme pois, mutta synnymme taas jälleen, ja siinä on elämän ikuisuus. Tosin he, buddhalaiset, ajattelevat silloin, että tämä ikuinen kiertokulku on sangen yksitoikkoinen, rasittava ja onneton, ja sentähden on olemassa se ratkaisu, jota sanotaan *nirvanaksi*. Nyt ehkä moni buddhalainen ajattelee samalla tavalla kuin useat euoppalaiset oppineet, että nirvana merkitsee kaiken elämän lakkaamista, että ihminen siis voi vapautua ja pelastua tuosta ikuisesta elämän ja kuoleman kiertokulusta pääsemällä nirvanaan. Nirvana on jokin tila, joka on saavutettava, mutta mikä sitten on jokseenkin sama kuin olemattomuus, siis tyhjäksi tuleminen. Euoppalaisten oppineiden mielestä buddhalaiset ovat niin suuria pessimistejä elämän suhteen, että he eivät näe muuta ratkaisua elämällä kuin siitä pääsemisen. Se on heidän mielestään ainoa keino ratkaista elämän kurjuus. Kristityt taas sitävästoin ovat yhdeltä kannalta enemmän optimistisia, koska he ajattelevat, että elämän kurjuus on

ratkaistava siten, että kuolemanjälkeinen elämä tulee onnellisemmaksi; mitä enemmän ihminen kärsii, mitä autuaammasti hän kuolee, sitä onnellisemmaksi hän voi tulla Jumalan luona. Mutta vastapainona heillä on sitten, että on olemassa päinvas-
taisessa tapauksessa ikuinen kadotus. Ennen sanottiin sitä ikuisiksi helvetiksi. Mutta epäilen, että kristityt nyt ajattelevat kadotusta jonkunlaiseksi olemattomuudeksi; että se tulee niiden rangaistukseksi, jotka eivät ole osanneet uskoa ja olla elämäs-
sään niin kuin Jumala tahtoi. Ja buddhalaiset taas ajattelevat, että kaikki ihmiset oikeastaan katoavat. Mutta kumpikaan näistä näkökannoista ei saata pitää paikkaansa, kun ajattelee ikuista elämää. Sillä jos ajattelemme, että ikuinen elämä on sama kuin ikuinen, jatkuva kestävyys, ikuisesti jatkuva olemassaolo, silloin on mahdotonta, että se voisi alkaa ajassa. Kuinka se, mikä ikuisesti jatkuu, voisi millään tavalla kohta alkaa. Silloin olisi kuin monia ikuisuuksia, ei ainoastaan yksi ikuisuus, joka on ulkopuolella kaikkea aikaa. Taas voi joku ikuisuus alkaa jollekulle olennolle, ja se on loogillinen mahdottomuus. Ikuisuuksia ei voi olla monta, vaan yksi. Siis olento semmoinen, joka on ikuinen, hänen täytyy olla ikuisuu-
desta osallinen, eikä se voi alkaa ikuisuuttaan missään ajassa. On mahdotonta, että olisimme eläessämme ajallisia olentoja ja kuoltuamme olisimme ikuisia. Se on loogillinen mahdotto-
muus. Joko olemme eläessämme ajallisia olentoja ja silloin myös kuoleman jälkeen, taikka olemme tässä elämässämme jo ikuisia olentoja ja sitten myöskin kuoleman jälkeen ikuisia olentoja.

Nyt olemme itse asiassa huomanneet – eilenkin kun katse-
limme kuolemanjälkeistä elämää, – että olemme sekä ajallisia että ikuisia olentoja. Meissä on tämä ajallinen olemus, ja tämä ajallinen olemus elää ensin tässä näkyvässä maailmassa, sitten kuolee tästä pois, siirtyy näkymättömään maailmaan ja elää

siellä aikansa, kunnes se haihtuu ja kuolee. Meidän personallisuutemme, jonka jokainen hyvin tunnemme omaksi itseksemme näkyvässä elämässä, ei saata olla ikuinen. Se alkaa ajassa, silloin kun tulemme tietoisiksi omasta itsestämme. Ei se edes ala heti, vaan myöhemmin, kun alamme sanoa itsestämme: minä. Ensin nimitämme itseämme vain nimelläme ja olemme puoleksi tajuttomia vielä silloin. Vasta sitten, kun lapsena itessämme on herännyt minä-tajunta, sitten vasta voimme sanoa, että meissä on alkanut inhimillinen elämä, ja se on alkanut ajassa silloin ja myöskin luonnon pakosta loppuu ajassa. Se ei lopu näkyväisen ruumiin kuollessa, vaan elää kauan aikaa kuoleman jälkeen. Se elää siihen saakka, kunnes se loppuu kuvaamattomaan onneen. Meidän ajallinen elämämme loppuu aina suurimpaan autuuteen ja onneen. Mutta se myöskin lopettaa sen ja personallisuutemme haihtuu, sentähden että se saa kuin esimakua ikuisuudesta, ja se ei kestä sitä ikuisuuden elämää, sillä se tietää, että on olemassa ainoastaan yksi ikuisuus, joka on ikuinen, ja sitä ei meidän personallinen tajuntamme kestä. Jossakin uskonnossa sanotaan, että Jumala on kuin elävä tuli, ja että ihminen ei voi katsoa Jumalaa silmiin, ihminen ei voi katsoa Jumalan elävää tulta haihtumatta, kuolematta. Kun ihminen näkee Jumalan, tuon jumalallisen tulen, silloin hänen täytyy palaa, haihtua olemattomiin. Niin tapahtuu jokaiselle meistä. Niin tapahtuu joka ihmiselle kuolemansa jälkeen. Kun hän on elänyt taivaselämänsä loppuun, hän joutuu niin suureen onnen tilaan, että hän tuntee Jumalan, Jumalan läsnäolon, Jumalan tulen, ja sitä hän ei kestä. Silloin hän todellisesti kuolee, haihtuu, mutta hänessä on jotakin, joka ei haihdu. Se on hänen iankaikkinen henkensä, jota hän ei ole tuntenut elämänsä aikana. Jos hän ei ole sitä tuntenut, hän ehdottomasti kuolee. Personallisena olentona ihminen ei ole kuolematon olento. Ei pidä ajatella,

että ihminen semmoisena, kuin olemme ja elämme nyt, sillä nimellä, että olisimme kuolemattomia olentoja. Se on liian itserakas ja personallinen ajatus. Sitä kristikunnassa uskotaan. – Nuorena esimerkiksi kysyin: miten on mahdollista, että minä epätäydellisenä olentona voisin elää Jumalan taivaassa ja suorittaa noita tanssi- ja laulutehtäviä? Minähän olen epätäydellinen olento. – Silloin kaikki, ei ainoastaan vanhat tädit, vaan teologit, sanoivat: kas, silloin viimeisenä tuomiopäivänä, kun Kristus herättää sinut kuolleista ja puhdistaa sinut, pääset kaikesta synnistä, itsekkyydestä, pahasta, ja olet muuttunut ikuisiksi olennoiksi. – Jaa, mutta sittenhän minä en ole oma itseni. – Olet, olet oma itsesi, vaikket kykene, etkä saa syntiä tehdä. – Tämä jäi hieman hämäräksi minulle. Tunsin itseni epätäydelliseksi olennoiksi – ja sitten kadottaisin viimeisenä tuomiopäivänä kaikki, mitä minussa oli pahaa . . . Minua puistatti ajatus, että niin epätäydellinen kuin olin, minun täytyisi olla ikuisesti. Jo silloin nuorena en osannut uskoa siihen silloinkaan. – Tämä on itse asiassa ensimmäinen suuri opetus, minkä saamme, kun oikein tutkimme kuoleman jälkeistä elämää. Me olemme kuolevaisia, mutta ikuinen elämä on olemassa. Ikuinen elämä, jumalallinen elämä on kyllä olemassa, mutta me emme pysty ottamaan osaa siihen. Eikö sitten ole mitään mahdollisuutta meille ottaa osaa jumalalliseen elämään? Kuinka se on, kun kuitenkin esimerkiksi meidän kristinuskossamme aivan nimenomaan luvataan iankaikkista elämää meille? Kuinka on, että emme kykene ottamaan siihen osaa? – Se on havainnollinen todellisuus, uskomme mitä tahansa, kun katsomme ihmistä kuolevana ja kuolemanjälkeisessä tilassa, että hän haihtuu. Hän ei kestä elää ikuisesti. – Mutta kysymme: miten on, eikö ihminen kykene elämään ikuisesti, kun kaikki uskonnot lupaavat ihmiselle ikuista elämää? Kaikissa uskonnoissa sanotaan, että ihmisen tulee

saavuttaa iankaikkinen elämä; ihminen on kuolematon olento. – Ja tosiaan, ihmisessä on tuo kuolematon henki. Ihminen itse sisimmässään on se. Kuinka on selitettävissä, että hän ei kuitenkaan ole kuolematon tänä personallisena, tajuisena olentona? – Selitys on tietysti siinä, että hän ei tunne tuota ikuista henkeä itsessään. Hän ei ole osannut yhtyä siihen. – Onko se mahdollista sitten? – Kun tarkemmin ajattelemme, mitä kaikki uskonnot – ainakin niiden viisaat perustajat – ovat opettaneet, huomaamme, että ne ovat juuri tahtoneet opettaa, kuinka saavutamme sen iankaikkisen elämän ja voimme yhtyä siihen Jumalaan, iankaikkiseen henkeen, täydelliseen ihmiseen, Jumalan kuvaan – kuinka tahdomme nimittää sitä, – mikä meissä on. Kaikki uskonnot ovat puhuneet siitä tiestä, joka vie ikuiseen elämään. Ja kysymme: eikö sitten todellisuudessa ole tuommoista tietä olemassa?

Kun katselemme ihmisiä kuolemanjälkeisessä tilassaan, huomaamme, kuinka jokainen ihminen, joka lähtee maan päältä, elää aikansa ja syntyy takaisin. Vaikka emme osaa tutkia jokaista nykyään elävää ihmistä hänen tulevaisuudessaan, mutta menneitä sukupolvia kuitenkin, näemme, kuinka ihmiset ovat aina syntyneet ja kuolleet, haihtuneet ja taas syntyneet. Onko se aina vaan niin? – Ei. Kun tutkimme lähemmin vielä tuota kuolemanjälkeistä kohtaloa, huomaamme, että on joitakuita ihmisiä aina ollut, ja niiden ihmisten lukumäärä on aina lisääntynyt, niiden ihmisten, jotka eivät haihdu, kun he joutuvat kosketuksiin ikuisen elämän kanssa. – Mitä ne ovat ne ihmiset, jotka eivät kuole silloin, kun kaikki yleensä kuolevat? Minkälaisia ihmisiä he ovat? – Silloin teemme sen havainnon, kun katselemme heidän kuolemanjälkeistä tai sitten maallista elämäänsä, että he ovat semmoisia ihmisiä, jotka todella ovat seuranneet jonkun mestarin jäljessä, jonkun viisaan jäljessä, jotka todella ovat kulkeneet jonkun

ihanteen jäljessä ja toteuttaneet sitä, jotka todella ovat kasvataneet itseään ihmisiksi. – Puhuimme tästä asiasta jo jossain näistä esitelmistä. – Ja nyt me huomaamme suureksi hämmästykseksemme ja iloksemme, kun tutkimme näitä asioita, että on aina ollut muutamia ihmisiä, jotka eivät kuole. – Mitä se merkitsee, että he eivät kuole? – Se merkitsee, että kun he sitten esimerkiksi taivaallisen olotilan jälkeen nousevat ylös siihen omaan henkeensä, niin heidän personallinen minä-tajuntansa ei haihdu. Se ei ole haihtunut, vaan se pysyy elävänä siinä, ja näemme kuinka se loistaa ja kuinka he ovat kuolematomia olentoja. Ja kun katselemme heidän elämäänsä, huomaamme, että he ovat kokeneet tuon asian jo eläessään. He eivät voisi kuoleman jälkeen ja taivastilan loppuessa nousta noin tietoisina ikuiseen henkeensä, elleivät olisi kokeneet sitä jo jonkun verran maallisen elämän aikana. Me näemme, että he ovat jo maallisen elämänsä aikana kohonneet siihen iankaikkiseen elämään. Ja silloin meille selviää ikuisen elämän salaisuus. Se ei ole ehdottomasti semmoinen alati jatkuva elämä, vaan se on joku dynaaminen todellisuus, voimatodellisuus, joka aina on olemassa, ja joka voi laskeutua meihin ajassa eläessämme. Me elämme täällä ajassa, ja ikuinen voima koskettaa meitä ja tulee meihin jo tässä ajassa. Se voi mennä vaikka pois taas. Se jälleen poistuu ja nousee omaan ylitaivaalliseen tilaansa. Mutta kuoleman jälkeen se odottaa meitä. Mutta myöskin voi olla niin esimerkiksi, että on ihmisiä, jotka maallisessa elämässä ollessaan ovat kokeneet tuota dynaamista elämää ja jos se on mennyt pois, ovat he kokeneet uudestaan. Ja muutamissa ihmisissä se on alituisesti. He elävät täällä ikuista elämää. Ja sen selvän ratkaisun huomaamme, että se ihminen, joka kuoleman jälkeen elää ikuista elämää, hän elää myöskin täällä maan päällä sitä. Se ikuinen elämä on ajan yläpuolella, mutta se voi laskeutua aikaan. Ja silloin myöskin

huomaamme, että se ikuinen elämä, joka ihmisessä on, muuttaa hänen kuolemanjälkeisen elämänsä. – Meidän täytyy aivan erikoisesti sitten kuvata semmoisen opetuslapsen – jos niin sanomme – kuolemanjälkeistä tilaa. Mutta meidän mielemme kiintyy toiseen kysymykseen.

Millä tavalla on sitten tämä ikuinen kosketus, ikuinen elämä saavutettavissa, koska se pitää saavuttaa tässä elämässä, tässä näkyväisessä elämässä, koska sitä ei voi saavuttaa kuoleman jälkeen, jollei sitä ole saavuttanut tässä elämässä? Millä tavalla on tämä ikuinen elämä saavutettavissa? Kuinka voimme elää ikuista elämää jo täällä maan päällä ollessamme? – Silloin kun teemme tämän kysymyksen, silloin kaikki suuret uskontojen perustajat, opettajat, astuvat eteemme aivan toisessa valossa. He, kaikki suuret opettajat, ovat opettaneet jotain todellista. Ja meidän huomiomme kiintyy ensin siihen, että kaikki suuret uskontojen perustajat ja muut suuret mestarit, ihmiskunnan opettajat ovat aina opettaneet samaa asiaa yhdessä mielessä. He ovat aina opettaneet, että ihmisen tulee luopua kaikesta pahasta ja pyrkiä kaikkeen hyvään. Se on heidän ainainen opetuksensa. Ei kukaan suurista viisaista ole koskaan sanonut: elä missä himoissa tahansa, kuinka suurissa paheissa tahansa ryve ja kadu viimeisenä minuuttina kuoleman hetkellä, niin pääset ikuiseen taivaaseen. Päinvastoin kaikki ovat yhdellä suulla sanoneet: sinun pitää luopua himoista, paheista ja kaikesta itsekkyydestä. Sinun tulee muuttaa elämäsi ja elää siveellistä elämää; eikä ainoastaan tavallista siveellistä elämää, joka näyttää ihmisten silmissä siltä, vaan että alati kasvatat itseäsi ja pyrit eteenpäin hyvässä ja totuudessa. – Näin ovat itse asiassa kaikki suuret uskontojen perustajat opettaneet, jonka me näemme, kun tarkemmin tutkimme uskontoja. Jos tutkimme kaikkia vanhoja uskontoja yhdeltä puolen ja sitten Jeesus Kristuksen opettamaa elämää toiselta puolen, huomaamme

kyllä pienen eron. Kaikki teroittavat siveellisyyttä, kaikki teroittavat itsekasvatusta, mutta ottakaamme joku esimerkki. Me muistamme kaikki, kuinka juutalaisille heidän uskonnosaan opetetaan käskyissä esimerkiksi näin: älä varasta; älä tapa; älä himoitse naapurisi vaimoa. Ja sitten esimerkiksi: kunnioita isääsi ja äitiäsi, jotta kauan eläisit ja menestyisit maan päällä. Me huomaamme, että nuo käskyt – mainitsin ainoastaan muutamia Mooseksen kymmenestä käskystä – asettuvat selvästi tämän elämän taustaan, tai toisin sanoen, tarkoitan, että tämä näkyväinen elämä asettuu niinkuin niiden taustaksi. ”Älä varasta“. Sitä ei tule tehdä näkyväisessä elämässä, jossa on kaikki tavara. ”Ei pidä himoita toisen vaimoa.“ Se koskee juuri tätä näkyväistä elämää. ”Sinun pitää kunnioittaa isääsi ja äitiäsi,“ ja sanotaan nimenomaan, ”että sitten menestyisit maan päällä.“ – Näissä käskyissä puhutaan juuri nimenomaan tästä näkyväisestä elämästä. Kyllä kaikissa käskyissä yleensä puhutaan näkyväisestä elämästä, mutta nämä käskyt asettavat selvästi tämän nykyisen elämän kaiken taustaksi. Esimerkiksi ”. . . että sitten kauan elät“. Siinä on selvä lupaus. Ja siinä on siveellinen tarkoitus takana. Jos ihmiset tottelevat näitä käskyjä, ei tapahdu . . . Jos kunnioittaa isäänsä ja äitiään, niin elää kauan tämän maan päällä. Tässä on kuitenkin aivan siveellinen tarkoitus. Epäilemättä se on itsekasvatusta, sillä jokaisella ihmisellä voi olla halu tappaa toista, jos toinen on loukannut tai tehnyt vääryyttä. Silloin voi herätä tappamisen himo ihmisessä. Nyt hän saa kuulla, että älä tapa, vaan kasvata itseäsi, ettet anna sille halulle perää. Ja tuo on aivan passiivinen käsky. ”Kunnioita isääsi ja äitiäsi, jotta kauan eläisit ja menestyisit maan päällä.“ Se voi olla monelle ihmiselle vaikeaa, mutta hän kasvattaa itseään sitä käskyä noudattamaan. Tosin tuo lupaus ”että kauan eläisit ja . . .“ tympäisee meitä, se kun vetoaa ihmisen itsekkyyteen. Sitä vartenko, että itse eläisin

maan päällä kauan? Ja tätä käskyhän pidetään erikoisen suurena ja erinomaisena käskynä. Jos siihen ei olisi liittynyt se lupaus, olisi se siveellinen käsky, mutta tuo liite ottaa kaiken siveellisyyden pois siitä siveellisestä käskystä. Se tekee siitä kuin jonkunlaisen arpapelin – että voitat, jos teet niin ja niin. Se on ikäänkuin jotakin kauppahommaa. Mutta joka tapauksessa nuo käskyt, mitkä Mooseksen uskonnessa annetaan juutalaisille, ne ovat siveellisiä käskyjä, ja jos ihminen niiden mukaan koettaa elää, kasvattaa hän itseään. Mutta lisäksi, että sattuma oli, jos hän näitä käskyjä noudattamalla sai kokea ikuista elämää jonakin hetkenä. Tietysti hänellä oli juutalaisessa uskonnessa paljon muita sekä käskyjä että näköaloja kirjallisuudessa ja opetuksissa, jotka tekivät hänelle mahdolliseksi ikävöidä ikuista elämää aivan passiivisella tavalla. Missä on meillä itse asiassa niin kaunista ja runollista uskonnollista kirjallisuutta kuin juutalaisilla. Ne Vanhan Testamentin kirjat ja monet muut, joita meillä ei ole Vanhassa Testamentissa, ovat todistuksia siitä, että juutalainen sielu oli erinomaisen hurskas ja harras. Siinä oli erinomaisen paljon kaunista. Ja Mooseksen käskyt eivät suinkaan anna mitään täydellistä kuvaa juutalaisten siveellisyydenpyrkimyksistä. – Jos otamme jonkun muun, esimerkiksi Buddhan tai Zarathustran, niin huomaamme, että niissäkin on juuri kieltoja, jotka koskevat tätä näkyvää maailmaa, mutta kuitenkin niihin sisältyy suurta itsekasvatusta, jos ihminen noudattaa niitä. Ja jokaisessa uskonnessa on täten annettu ihmiselle tilaisuus kasvattaa itseään ja muuten tutustumalla sen uskonnon pyhiin kirjoihin oppia ja ikävöidä ikuista elämää. – Jos asetamme Jeesus Kristuksen elämän ja vaikutuksen maan päällä ikäänkuin semmoiseksi keskipisteeksi, joka aivan kuin erottaa ihmiskunnan historian kahteen osaan, niinkuin mekin teemme, kun laskemme ajan ennen ja jälkeen Kristuksen. Kun sillä tavalla teemme kaikkien vanhojen

uskontojen suhteen, huomaamme, että kaikki vanhat uskonnot ovat aina antaneet semmoisia käskyjä, että kun niitä noudattaa, niin kasvattaa itseään siveellisesti ja silloin voi epäilemättä, mutta kuitenkin ikäänkuin sattumalta, tulla kokemuksia ikuisesta elämästä. Ei missään uskonnossa ole ihmiseltä riistetty sitä mahdollisuutta saavuttaa ikuista elämää. Jokaisessa uskonnossa on opetettu hänelle semmoista itsekasvatusmenetelmää, että hän ikäänkuin sattumalta pääsee kosketukseen ikuisen elämän kanssa. Mutta kun tulemme Jeesus Kristuksen elämään ja opetukseen, huomaamme jotain vähän toista. Huomaamme itse asiassa, että asiat kokonaan muuttuvat, sillä Jeesus Kristus – vaikka kristikunnassa verrattain harva ihminen siitä tietää – antoi omat käskynsä, jotka käskyt ovat laadultaan ja luonnostaan toisenlaiset kuin edellisten suurten viisasten ja uskonnollisten opettajien. Jeesus Kristuksen käskyt ovat ensin nimenomaan ne viisi käskyä, jotka tavataan vuorisaarnassa, ja ne viisi käskyä ovat heti sitä laatua, että ne eivät vetoa ollenkaan tähän maalliseen elämään. Sentähden kun joku tavallinen kristitty kuulee ne mainittavan, hän kuin hengessään työntää ne luotaan ja ajattelee: mitä ihmettä, mitä koko elämästä tulisi, jos niitä noudattaisi. Nehän ovat aivan epäkäytännöllisiä käskyjä. Ei niitä voi noudattaa. Ja hän mielellään ajattelee, että onhan Matteuksen – ja toisissa evankeliumeissa puhuttu tällä tavalla, mutta ei Jeesus ole voinut tarkoittaa, että eläisimme niiden mukaan, ja mitä tulee elämästä, jos rupeamme elämään vuorisaarnan käskyjen mukaan. Johan nyt! ihmettelevät kaikki kristityt ja kaikki uskovaiset. Harva se uskovainen, joka todella ottaisi ne toden kannalta. Sillä mitkä ovat nuo Jeesuksen viisi käskyä? Me kyllä tunnemme ne, mutta kun luettelemme, silloin nämä viisi käskyä ovat:

Ensimmäinen: "Älä suutu koskaan. Älä vihastu veljellesi, ei mistään syystä, ei millään tavalla, ei minkään asian nimessä." – Herran

jesta! ajattelevat tavalliset ihmiset. Sehän on aivan mahdotonta. Kuinka voisi olla suuttumatta. Täytyyhän minun suuttua, jos joku ryöväri ryöstää minulta lompakon taskusta, ja kuinka en suuttuisi, jos lapseni esimerkiksi tekee jonkunmoisia kolttosia. Kun tähän kohtaan menemme, silloin vanhemmat huomaavat, että ei ole oikeastaan hyvä kasvatuksessa, että suuttuu. Jos sitä näyttää, silloin lastaan ei voi kasvattaa. Lapsi huomaa: sinä olet tunteiden vallassa. Asia ei ole oikea. Sinä komennat, että minä en saa tehdä sitä tai sitä. Sehän ei ole ehdoton totuus ollenkaan. Miksen saisi rikkoa vaikka kaikki lasit tuossa kaapissa? – Ihminen siinä samassa menettää kasvatavoimansa, jos hän todella suuttuu, sillä lapsi kuuntelee ainoastaan, jos hänelle voi rauhallisesti näyttää, että hän on tehnyt väärin. Silloin lapsi ottaa asian toden kannalta ja silloin vanhemmat voivat ymmärtää, että ei suuttuminen ole viisasta. Mutta vanhojen ihmisten kesken se on aivan luonnollista. Ja nyt Jeesus Kristus sanoo ensimmäisessä käskyssään: ”älä suutu“. Siinä ei ole tinkimistä sinne eikä tänne. Miksi elämä muuttuisikaan, jos emme suuttuisi koskaan. Ja ihmisen täytyy olla nöyrä sydämestään, jos hän myöntää, että tämäkin näkyväinen elämä voisi olla paratiisi.

Sitten on toinen Jeesuksen käsky: ”Älä katso naista himoitaksesi.“ Sen voimme lausua myöskin toisilla sanoilla – sillä Jeesus selittää sitä käskyä vuorisäärnässään: ”Älä ole epäpuhdas ajatuksissasikaan.“ – Hohhoo, hohhoo, ajattelevat monet miehet ja hymyilevät sisässään. Se on oikein höpsöistä, yliluonnollista tai taivaallista, jota ei kukaan ihminen voi toteuttaa. Me olemme syntyneet himoillamme ja kuinka me emme ajatuksissakaan himoitsisi. Se on vielä vähemmän ymmärrettävissä tämä käsky. Ja mies tuntee arvossaan itsensä loukatuksi, jos hänen pitäisi olla semmoinen siveä neitonen – ettei saisi edes katsoa naista. Ja mitä nautintoa siitä voisi olla.

Mitä naurettavia pyhimyksiä meidän pitäisi olla. Nuori nainen, nuori tyttö, ei ole sanoissa käytetty. Nuori tyttö ei katso miestä himoitakseen. Niin kauan kuin hän ei ole mieheen yhtynyt, hän ei tiedä ollenkaan semmoisesta. En tiedä millaisia nykyaikaiset ihmiset ovat. Ainakaan kun minä olin nuori, ei tyttö katsonut miestä himoitakseen. Ehkä on nykyäänkin niin. Mutta se tuntuu kuitenkin luonnolliselta. Ja sentähden juuri miehet ajattelevat, että tyttöjäkö heidän pitäisi olla; elämä muuttuisi silloin ihan narripeliksi, ja he eivät ymmärrä tätä käskyä. Ja kuitenkin Jeesus Kristus, joka ei esiinny heidänkään silmissään minään pyhimyksenä, selvään sanoo: ”älä ole ajatuksissasikaan epäpuhdas“. Ja minä luulen, että kaikki miehet, jotka ovat eläneet jonkun verran ja joilla on harmaat hiukset niinkuin minulla, voivat myöntää, että semmoinen käsky on hyvä, kaunis, arvokas, ja ihanaa olisi jos voisi noudattaa sitä käskyä. Ja kyllä monet miehet voivat vanhempana ajatella, että kyllä se olisi jotain; että ei se ole aivan vain semmoista pilventakaista taivasten tavoittelua, jolla ei ole käytännöllistä merkitystä maan päällä, vaan päinvastoin se olisi sangen ihmeellistä. Moni mies voi ajatella: jos minä olisin ollut silloin toisenlainen, minkälais-ta minun elämäni olisikaan. Paljon helpompi olisi minun ollut pyrkiä siihen päämäärään, jota nuoruudessani kuvittelin. – Kuitenkin meidän täytyy myöntää, että monet miehet kun menevät naimisiin, alkavat sangen pian naimisissa ollessaan ajatella juuri puhtauden arvoa. He huomaavat silloin, että kyllä puhtaus teoissa ja ajatuksissa, kyllä se itse asiassa on miehekäs-tä. Se on tavattoman miehekästä. Minä uskon, että jokainen mies, joka on naimisissa ja joka todella rakastaa vaimoaan, ja joka on saanut lapsen tai pari, ainakin moni mies, ehkä useimmat, silloin ymmärtävät, kuinka arvokasta ja miehekästä on olla himoista vapaa. Ja Jeesus ei ole käskyssään tinkinyt mitään.

Kolmannessa käskyssään Jeesus sanoo: "Ei sinun pidä van-
noa ja käyttää voimasanoja, vaan puheesi olkoon rehellinen ja
totuudenmukainen. Jos jotain lupaat, älä vanno, vaan sano
selvästi ja lyhyesti: 'jaa' tahi 'ei'. Älä vanno ja sido itseäsi
mihinkään." – Kuinka mitään tulisi, jos ei tarvitsisi vannoa
maan päällä? Kuinka uskaltaisi mennä lääkärin luo, joka ei ole
vannonut? Kuinka uskaltaisi mennä virkamiehen luo, joka ei
ole valaa vannonut? Ja sotamiehet, jotka eivät ole tehneet
valaa, voisivat vaikka omaksi huvikseen pistää minut kuoliaak-
si. Ei mitään turvaa olisi missään, jos ihmiset eivät olisi valalla
vannoneet tottelevansa niitä ja niitä määräyksiä, että heidät saa
ampua – tai mitä siitä seuraa, – jos eivät sitä valaa noudata.
Semmoinen on elämä maan päällä. Mutta Jeesus Kristus
sanoo: "älkää vannoko, olkaa puheissanne rehellisiä". Ettehän
tiedä tulevaisuudestanne mitään. Jos vannot, että tottelet
keisaria, niin se sanoo: ammu isäsi; jos et ammu, sinut ammu-
taan. Tietysti jokainen kunnon mies antaa ampua itsensä
ennemmin. Mutta kuitenkin on suggestioni niin suuri, että
täytyy totella keisaria tai kenraalia, että ampuu kenet tahansa,
vaikka oman äitinsä. Suggestioni on niin suuri, että täytyy
voittaa koko oman elämänymmärryksensä: minä olen vannon-
nut, että tottelen aina, mutta nyt päätän, etten ammu äitiäni,
enkä tottele. – Tämä on tuulesta temmattu esimerkki, mutta se
on äärimmäinen esimerkki, joka näyttää hullulta, mutta
todellisuus voi olla samanlainen.

Neljännessä käskyssään sitten Jeesus sanoo: "Älä vastusta
sitä, joka on paha." – No, nythän maailma menee nurin.
Tuossa joku hyökkää kimppuuni, täytyykö minun seistä kuin
nolla. No, jos annan tappaa itseni, mutta jos tuossa on morsia-
meni, tunnen, että täytyy minun puolustaa häntä. Jos joku
tahtoo viedä hänet minulta, täytyykö minun seistä kuin nolla. –
Tuumatkaa itse tätä asiaa. Keksikää itse kaikkia esimerkkejä,

toistaan hullumpia, ja ajatelkaa ja kysykää sitten, tapahtuuko noin elämässä? Onko se tavallista? Tapahtuuko aina niin, että aina kun kävelemme kadulla, niin joku hyökkää kimppuumme ja ryöstää morsiamemme. Onko se tavallista, että se heti tekee sen käskyn mitättömäksi, vai onko se niitä kovin harvinaisia tapauksia, jotka ovat niitä poikkeuksia, jotka todistavat toisin? Sillä jos on näin: "älä vastusta pahaa", on täydellinen poikkeustapaus, jos esiintyisi semmoinen paha, jota täytyy vastustaa.

Jos nyt esimerkiksi päätämme, että noudatamme ensimmäistä käskyä: "Älä koskaan suutu", ei se ole siinä silmänräpäyksessä tehty. Jolla on kiivas luonto, ei yhtäkkiä muutu, jos esimerkiksi päättää tänään, että hän ei enää koskaan suutu. Ei hän osaa sitä, eikä osaa pysyä päätöksessään. Kestää vuosikymmeniä, ennenkuin hän on voittanut itsensä täydellisesti. Ei toinenkaan käsky ole niin helposti noudatettavissa. Ja samoin kolmas ja neljäs. Meidän ei pidä peljätä sitä, että lankeamme, vaan sitä, että emme uskoisi käskyyn ja ettemme nousisi lankeemuksestamme ylös. Lankeaminen on aivan luonnollinen asia ihmiselle, joka vielä käy kehityksen koulua. Sanotaan, että ihminen tekee syntiä. Mutta se vastaava kreikkalainen sana tarkoittaa oikein sanatarkasti: ampuu maaliin, mutta olla osaamatta. Siis ainoastaan semmoinen ihminen, joka todella pyrkii päämäärään, ottaa esimerkiksi noudattaakseen ensimmäistä käskyä: "Älä koskaan suutu". Joka ottaa sen käskyn noudattaakseen, on kuin ampuja, joka ampuu maaliin. Hän ei ensin osaa ollenkaan sitä. Siis hän tekee syntiä sitä käskyä vastaan. Mutta se synnin teko ei tuomitse häntä, vaan se on kuin arvomerkki hänelle, joka näyttää, että hän yrittää jotain. Sillä joka kerta, kun hän on langennut lankeemukseen, hän taas tempaisee itsensä irti lankeemustilastaan ja sanoo itselleen: toisella kertaa koetan paremmin. Ja hän aina miettii sitä suuttumattomuutta, ja sillä tavalla hän kyllä vähitellen oppii.

Jeesuksen viides käsky on: "Älä vihaa muukalaisia." Älä – niinkuin voisi sanoa – käy sotaa muukalaisia vastaan. Älä rakasta ainoastaan omia kansalaisiasi, vaan kaikkia, vihollisiasikin. Rakasta niitä ihmisiä, jotka asuvat maasi rajojen ulkopuolella, jotka ovat samanlaisia ihmisiä kuin itse olet. Älä tahdo mitään pahaa heille. Niinkuin luonnostasi rakastat omia kansalaisiasi, lähimmäisiäsi, opi rakastamaan sillä tavalla kaikkia toisia ja vieraita. – Tämä on semmoinen käsky, joka sanottuna nykyiselle kristitylle, herättää ajatuksen: mihin tämä kaikki vie, jos emme saa vastustaa vihollisia, jotka hyökkäävät. Kaikenlaisia kuvia nousee mieleen, mutta kun Jeesus sanoo käskynsä, siinä ei ole mitään tinkimistä, vaan on nimenomaan sanottu: "Rakasta kaikkia."

Ja nyt kun katselemme kaikkia käskyjä yhdessä ja ajatellaan, missä ne eroavat vanhojen aikojen käskyistä ja neuvoista, niin tulemme siihen, että ne ovat semmoisia nimenomaisia käskyjä ja neuvoja, jotka eivät vetoa meidän inhimilliseen ymmärrykseemme, meidän personalliseen sieluunne, vaan jotka vetoavat johonkin meissä, joka on meissä sisällä, meidän takanamme, meidän yllämme, jota olemme oppineet sanomaan korkeammaksi minäksi. Ne käskyt vetoavat siihen, siihen puhtaaseen inhimillisyyteemme, ne käskyt, ja tekevät meistä heti ihmisiä. Emme ole enää itsekkäitä personallisuuksia, vaan me olemme ja meidän täytyy heti olla ihmisiä. Jos täytämme niitä käskyjä ja osaamme niitä ymmärtää, samalla myöskin olemme ensin kuin ymmärtäneet, mitä ihminen on, sillä ne vetoavat meidän sisimpäämme. Ne eivät ole semmoisia käskyjä, jotka opettavat kasvattamaan itseämme ulkoapäin näissä ulkonaisissa oloissa, vaan ne tulevat ikäänkuin taivaasta, ikuisesta elämästä ja sanovat: näin on ikuisessa elämässä. Ja semmoinen ihminen nyt tässä kristikunnassa, joka alkaa – etsittyään totuutta ja löydettyään Jeesuksen

käskyt – elää niiden mukaan, on niinkuin sanottu Jeesus Kristuksen opetuslapsi, ja semmoinen ihminen etenee varmasti sillä tiellä, että hän varmasti saa kokea tuota ikuista elämää. Ikuinen elämä laskeutuu häneen uudestaan ja uudestaan. Mitä intensiivisemmin hän noudattaa Jeesuksen käskyjä, sitä useimmin hän saa kokea ikuista elämää ja hengessään tulee nostetuksi taivaaseen. Ja sitten kun katselemme hänen ulkonaista elämäänsä, näemme, että se ei mene hukkaan, vaan että hän siinä ulkonaisessa elämässään tekee työtä. Hän lähtee siksi tietoisena ulos fyysillisestä ruumiistaan ja herää siksi tietoiseksi, että hän voi oppia työtä tekemään. Mitä työtä itse asiassa opetuslapsi, joka on ulkona ruumiistaan, saa oppia tekemään. Hän saa oppia – niinkuin sanotaan – saarnaamaan sieluille vankeudessa, kuolleille vankeudessa. Eilen oli puhetta siitä, mitä tämä vankeus on. Nyt nämä opetuslapset, jotka heräävät itsetietoisiksi tuossa toisessa maailmassa, saavat tehtäväkseen saarnata kuolleille. Se ei ole esimerkiksi sitä, että nousee saarnatuoliin ja puhuu niinkuin pappi. Ei, vaan se merkitsee sitä, että heidän täytyy käydä yksityisesti kuolleen luona. Heidän mestarinsa sanoo heille: tuota auta. Ja silloin yksi auttaa yhtä, toinen toista, ja lähtee sen ja sen sielun luo. Alussa he seisovat melkein nollina, mutta niin paljon kuin heissä on rakkautta, he tietävät, mitä tehdä. Rakastava löytää keinoja ja he puhuvat heille. Alussa nuo vankeudessa olevat sielut eivät mitään kuuntele, vaan he ovat omissa hirveissä mielikuvituksissaan, että eivät osaa kuunnella. Ja monta yötä ja paljon aikaa voi mennä tuolta auttajalta ennen kuin hän saa kuolleen vähän kallistamaan korviaan. Mutta kun hän on saanut kuolleen huomion herätetyksi, alkaa vähitellen auttamis- ja vapauttamistyö, sillä sehän on aivan psyykkistä laatua. – En ehdi nyt mennä minkäänlaiseen esimerkkiin, vaan täytyy tyytyä yleiseen kuvaukseen. Kun tällöinen opetuslapsi kuolee,

hänen kuolemanjälkeinen elämänsä on myöskin toisenlainen kuin toisilla, sillä hänhän on elänyt ikuista elämää maallisenkin elämänsä aikana. Nyt hän kuollessaan astuu heti ikäänkuin – vertauskuvallisesti sanoen, jota Jeesus käytti – suuriin pitoihin, jotka jokin kuningas on valmistanut. Niissä pidoissa kaikki ovat puetut häävaatteisiin, ja niihin ei kukaan voi tulla ilman häävaatteita. Täytyy olla juhlavaatteet yllä. Ja todella ne ihmiset, jotka opetuslapsina kuolevat, he puetaan heti semmoiseen häävaatteeseen, semmoiseen pukuun, inhimilliseen pukuun. – Täytyy tässä ikäänkuin sulkumerkkien välissä sanoa, että se puku ei ole länsimaalainen frakki, vaan itämaalaisen viitan tai vaipan näköinen mieluummin. – Se on erilaisissa asteissa eri värinen, mutta se on kuin arvokas viitta, ja ne kuolleet, jotka ovat sillä tavalla kuoleman jälkeen häävaatteisiin puettuja, he ovat erittäin – kuinka sanoisi, – kuin enkeleitä kuolleiden valtakunnassa, auttavia enkeleitä. He tekevät työtä siellä, ovat auttajia, opettavat sekä eläviä että kuolleita. Ja sitten – jos eivät he vielä ole itsekasvatuksessaan menneet niin pitkälle, että eivät tarvitse syntyä uudestaan – he myöskin nousevat ylös tuohon korkeampaan itseensä täydellisesti, mutta useasti ilman taivasta. He eivät kuin tahdo kuluttaa mitään aikaa omaan taivaaseensa, vaan heidän taivaansa on siinä, että saavat tehdä työtä. He luopuvat siitä suuresta onnesta, joka tulisi heidän osakseen, ja kaikki se voima, mikä olisi tyhjentynyt heidän omaan onneensa, tulee heidän minäänsä, kun he syntyvät jälleen maan päälle. He syntyvät jälleen, kun he eivät ole lopettaneet itsekasvatustaan täydellisyyteen, ja täällä he jatkavat pyrkimyksiään, itsekasvatustyötään. He ovat niitä ihmisiä, jotka käytännössä ratkaisevat ikuisen elämän kysymyksen. Ja he ovat niitä ihmisiä, jotka siellä ikuisuuden maailmassa tapaavat kaikkia niitä loistavia olentoja, jumalia, mestareita, äärettömän korkeita olentoja. En tiedä, millä

nimellä nimittäisin niitä, jotka elävät noissa korkeissa maailmoissa ja sieltä myöskin johtavat meidän ihmiskuntaamme, niinkuin kaikkien muiden ihmiskuntien ja aurinkokuntien elämää ja tehtäviä.

Esitelmä on julkaistu kirjassa *Uni ja kuolema*, 1944.